

Røddernes volumen hos asparges er afgørende for udbyttet og for kulturens levetid. Rødderne kan gå ned i flere meters dybde, men 60 procent sidder i jordens øverste 40-60 cm. De tykke rødder lagrer sukkerstoffer, hvor mængden dikterer det potentielle udbytte af skud. De tynde rødder er afgørende for optagelsen af næringsstoffer og vand. Hvordan ser rødderne ud på dine asparges?

Asparges kræver forberedelse

Forberedelse er et nøgleord i aspargesdyrkningen, hvis produktionen skal lykkes optimalt. Det fremgik af et indlæg på aspargestemadagen fra en hollandsk ekspert

✍ Dan H. Christensen og
Annemarie Bisgaard,
dach@hortiadvic.dk

📷 Ton Smolders og
Annemarie Bisgaard

Potentialet til et større salg af danske asparges synes at være der. Men hvis aspargesproduktionen skal lykkes, kræver det de rigtige forberedelser, inden man går i gang. Det var hovedkonklusionen fra den hollandske aspargesekspert Ton Smolders fra forædlingsfirmaet Limgroup i hans indlæg på aspargestemadagen i Odense i december.

Udbytte og kvalitet skal højnes

Det danske areal med asparges er på godt 200 ha, heraf 17 ha økologisk. HortiAdvice har søsat et toårigt projekt om aspargesdyrkning med det mål at højne kvalitet og udbytte til gavn for både producenter og forbrugere. Som en del af projektet afviklede konsulent Dan H. Christensen i december en temadag, hvor aspargesavlens mange aspekter blev gennemgået. Hovedtaleren var Ton Smolders, men der var også indlæg om aspargessorter og sygdomme/skadedyr ved Henrik Jørgensen, Seedcom, og Lene Christensen, HortiAdvice.

Rødderne er afgørende

Ifølge Ton Smolders er rødderne på aspargesplanter alfa og omega for produktionen.

- Rødderne afgør suverænt, hvor meget toppen kan producere både i mængde og kvalitet. Rødderne indeholder det brændstof, som planten skal bruge i form af sukkerstoffer. Det er rødderne, der forsyner plantens top, lige som en benzintank giver en bil energi til fremdrift. Jo større tank, jo længere kan bilen køre. Det gælder også asparges, sagde Ton Smolders og understregede, at en stor rodmasse giver de bedste aspargesskud og den længste levetid for planten. Rodmassen i en aspargeskultur kan være enorm - helt op til 100 tons eller mere pr. hektar.

- Rødderne kan gå ned i flere meters dybde. 60 procent af rødderne sidder i de øverste 40-60 cm af jorden, så derfor er underjorden også vigtig, ikke kun pløjelaget. Rodsystemet består af både tykke og tynde rødder. De tykke 'lagerrødder' lever i 4-6 år, mens de tynde 'feeder roots' kun lever i 5-10 uger. Rodspidserne på de tynde rødder er meget vigtige for optagelsen af vand og næringsstoffer, f.eks. calcium. Hvis rodspidserne på de tynde rødder ikke

fungerer optimalt, går det ud over udbyttet. Det er vigtigt at undgå overvanding, fordi rodspidserne skal have mindst 15 procent luft i jorden for at fungere, lød det fra aspergeseksperten.

Jordstruktur

Røddernes vækst er en vigtig forudsætning for, at en aspergeskultur lykkes.

- Tag et kig på jordens struktur ved at grave et dybt hul ned i min. 60 cm dybde. Jordstrukturen kan i nogle tilfælde forbedres ved at grubbe den. I så fald skal der anvendes en skarpslebet gåsefod, man skal køre langsomt og kun køre, når jorden er tør. Det er bedst at grubbe året før plantning, så jorden har tid til at genfinde sin lejring, lød rådet fra Ton Smolders.

- Kompost eller andet organisk materiale er også en god ide før plantning. Men "don't overdo it" - giv ikke for meget. Komposten er føde til jordens mikroorganismer. Brug kun kompost af god kvalitet, og udbring den kun, når jorden kan bære. Kompost kan udmærket tilføres, efter afgrøden er etableret, men den skal altid kultiveres ned i jorden, sagde Ton Smolders og tilføjede, at grønafrøder mellem aspergesrækkerne også er en mulighed for at forbedre jordens struktur og tilføre liv til jorden.

Planteetablering

Ved plantemodtagelsen er det vigtigt at undersøge kronernes kvalitet.

- De skal dufte friskt af jord og have lysebrune, friske rødder. Skal de ikke plantes straks, som ellers er det bedste, opbevares de køligt og ikke for tørt. Vand f.eks. gulvet i lagringsrummet, men vand ikke sækkene med kroner. Sørg også for at sprede sækkene, så de ikke begynder at tage varme.

Inden kronerne plantes, er det en god ide at nedsænke dem i vand i 15-20 minutter, så de kommer saftspændte i jorden senere på dagen, sagde Ton Smolders og gav en tommelfingerregel om plantedybden for grønne asperges:

- På sandjord skal de plantes lidt dybere end på lerjord. Er tidlighed vigtig, kan man nøjes med f.eks. 10-15 cm jord over kronen, mens der skal 15-20 cm jord på, hvor der ønskes senere asperges. Fyld ikke plantefugen helt op med jord med det samme. Ved at gøre det af flere omgange, drager kronens rødder nytte af et bedre luftskifte i jorden. Desuden varmes jorden lettere op af solen, og metoden giver mulighed for mekanisk ukrudtsbekæmpelse, hver gang der hypes jord ind i rækken.

Vent med at høste

Det tager tre år fra en aspergesplante bliver plantet, til den kan betragtes som en 'moden' plante, og inden man reelt kan begynde at høste store udbytter.

- I den periode er det meget vigtigt at sørge for, at planten har det godt og bliver passet optimalt med vand, gødning og ukrudtsbekæmpelse. Der er ikke mulighed for at "reparere" på en aspergeskultur, hvis det går galt de første tre år. Det er vigtigt ikke at "overhøste" på planterne i den periode. De fleste sorter bør man slet ikke høste på de første to sæsoner efter plantningen, sagde Ton Smolders, der udmærket vidste, at nogle gør det alligevel.

- Kig på, hvor kraftig planten er. En sort som Gijnlim har som regel en kraftig vækst og kan godt tåle, at man høster et enkelt skud pr. plante det første år. En vigtig tommelfingerregel er, at hver plante de første år har min. 4-5 skud stående, som ikke høstes, sagde Ton Smolders, der også anbefalede at grave

Hollandske Ton Smolders, Limgroup, der gav flere indlæg på aspergestemadagen, har arbejdet med asperges i over 30 år - både med forædling, som international rådgiver og for en leverandør af maskiner til aspergesindustrien.

Udvikling af knopper er en løbende proces hos asperges. De fleste og bedste knopper dannes året inden, man høster skuddene. Om vinteren er knopperne tykke, og disse tykke knopper danner om foråret de skud, der skal høstes.

ned til rødderne det første år for at se, hvordan de har det. Hvis der er mange lagerrødder, kan man godt høste lidt, dog ikke hvis rødderne er krogede, hvilket man typisk ser på lerjord. ■

Projekt fortsætter

- De mange aktiviteter med asperges fortsætter i projektet i 2023, hvor der også bliver mulighed for at få besøg af Dan Haunstrup Christensen og for at få analyseret syge planter i laboratoriet.
- Der vil også blive arrangeret en markvandring og en fællestur til Interaspa Praxis - en kombineret fagmesse og praktisk maskindemo i Nordtyskland den 6.-7. september.
- I løbet af året informeres om stort og småt i facebookgruppen 'Aspergesavlere', hvor erhvervsavlere er velkomne.

Promilleafgiftsfonder
for frugtavl og gartneribruget